

የድንች ዋግ

በዋግ የተመታ ድንች

የድንች ዋግ

ማብራሪያ

የድንች ዋግ ዋና በሽታ ነው፤ በፈንገስ ምክንያት ይከሰታል፤ የአየር ንብረቱ ቀዝቃዛና ርጥበታማ ሲሆን በሽታው ይስፋፋል። የተከሉ ቅጠል ክፍል በአብዛኛው ይጠቃል፤ ተስማሚ የአየር ንብረት ሲኖር ግንድና ኮረቱም ይጠቃሉ፤ በሽታው እንደተከሰተ ቁጥጥር ካልተደረገ ተከሎች በሙሉ ይወድማሉ።

የበሽታው መነሻ

የተከሉ ኮረቶች፣ ቅሪት ኮረቶች፣ አጎራባች የድንች ማሳዎች፣ እንዲሁም አረሞች የበሽታው መነሻ ሊሆኑ ይችላሉ። በሽታው በነፋስና በተከሎች ንክኪ ይሰራጫል።

የበሽታው ምልክቶች

ትናንሽ ቡናማ መልክ ያላቸው ጠባሳዎች በቅጠሉ ላይ ይታያሉ። በቀናት ብዛት ጠባሳዎቹ እየሰፉ ጠርዛቸው መልክ ባልያዘ ስርጭት እየሰፉ ይሄድና በመጨረሻም አካላቸው ይሞታል።

በቅጠል ላይ፡ የቅጠሉ የታችኛው አካል በጥዋት ሲታይ ጥጥ የመሰሉ ዱቄቶች በላዩ ላይ ይታያሉ።

በግንድ ላይ: ቡናማ ሰንበር ያለው ቃጠሎ በግንዱ ላይ ከመታየቱም በተጨማሪ ጦርዙ አከባቢ ጥጥ መሰል ነገር አካሉ ላይ ይታያል። ይህ ጠባሳ ሲበሰብስ ግንዱ ይሰበራል።

በኮረቱ ላይ: ቡናማ ጠባሳ በኮረቱ ላይ በተለይ ግንዱ በሚገኝበት ቦታ ደርመስ ብሎ ይታያል። በሽታው ወደ ኮረቱ ውስጥ በመግባት የማበስበስ አቅም አለው። በተጨማሪ መደበቂያ ቦታ በማግኘት ወደ ቀጣዩ የዘር ወቅት ይሸጋገራል።

የመቆጣጠሪያ ዘዴ

የድንች ዋግ በሽታን መቋቋም የሚችሉ ዝርያዎችን ከተወሰኑ የመድኃኒት ርጨቶች (በመድሃኒት) ጋር በማቀናጀት በሽታውን በቀላሉ መግታት ይቻላል።

ማሳሰቢያ: ተክሉ ሁለት ወራት ካለፈው በኋላ መድኃኒት መርጨት ከፍተኛ ምርት ስለማይጨምር ርጭት መቆም አለበት።

የርጭት ፕሮግራም

ዝርያ	በሽታ የመቆጣጠር ችሎታ	የርጭት መመሪያ
ጃለኔ፣ ጎሳ፣ ጉደኔ፣ በለጠ፣ ደግሞ፣ ጫለ፣ ቡሌ.....	ከፍተኛ	ማንከዜብ በብቅለት ጊዜ (80 በመቶ) ላይና በሽታው ሲታይ አንድ የሪዶሚል ርጪ

የመድሃኒት ዓይነት

ስም	መጠን	ባህሪ	የቁጥጥር ሂደት
ሪዶሚል	2.5 ግ/ሊ	በተክል ውስጥ የሚገባ	ተክሉ ውስጥ የገቡ የበሽታውን ህዋስ ያጠፋል። ውድ ዋጋ አለው።
ማንከዜብ	2 ግ/ሊ	በንክኪ የሚሰራ	በተክሉ አካል ላይ በመቆየት አዲስ የሚመጡና ተክሉ ላይ የቆዩ የበሽታው አካላትን ርቢ ይገታል። ርካሽ ዋጋ አለው።

የግዢና የርጭት ጥንቃቄ

- ከታወቁ የመድኃኒት አከፋፋዮች መግዛት፤
- መመሪያዎችን በትክክል መጠቀም፤
- የታዘዘውን መድሃኒት መጠን መጠቀም፤
- አስፈላጊ አልባሳትን መጠቀም፤
- የመርጫውን ኖዝል በደንብ ማፅዳት፤
- የቅጠሉ ሁለቱም ክፍል መድሃኒት ማግኘቱን ማረጋገጥ፤
- ከዝናብ በኋላ ወዲያውኑ መድኃኒት አለመርጨት፤
- መርጫውን ከተጠቀሙ በኋላ በደንብ ማፅዳት፤
- መርጫውንና መድሃኒቶችን ሕፃናት ከማይደርሱበት ቦታ ማስቀመጥ

ውጤት፡ ንፁህ የድንች ተክል።

ከዓለም አቀፍ የድንች ምርምር (CIP) እና
ከዩ. ኤስ. ኤ. አይ. ዲ (USAID) በተገኘ የገንዘብ ድጋፍ የተዘጋጀ።